

Література:

1. Alison Durkee. IOC «Strongly Condemns» Russia For Violating «Olympic Truce» By Invading Ukraine. URL: <https://www.forbes.com/sites/>
2. URL: <https://www.paralympic.org/feature/ipc-president-andrew-parsons-beijing-2022-opening-ceremony-speech>
3. Olympic-truce. URL: <https://olympics.com/ioc/olympic-truce>
4. Олімпійське перемир'я: звідки взялося та який в нього статус – Футбол на UA.Tribuna.com

УКРАЇНСЬКІ ПАРАЛІМПІЙЦІ – ПРИКЛАД ПАТРІОТИЗМУ ТА СИЛИ ВОЛІ

Ковальчук Н. М.

*доцент, доцент кафедри теорії фізичного виховання та рекреації
Волинського національного університету імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

Аналіз науково-методичної літератури засвідчує, що існує безліч визначень мети та завдань олімпійської освіти або олімпійського виховання. У сучасному світі олімпійський рух набув особливого значення не лише як спортивне явище, але і як явище, соціальне, політичне, виховне. Олімпійські ігри стали непересічною подією у житті сучасного світу і викликають неабияку увагу суспільства та міжнародних засобів масової інформації. [1, с. 168]. Але у світі ще одна подія рахується такою ж як і Олімпіади це – Паралімпійські ігри (проводяться один раз у чотири роки після Олімпійських ігор). Це не лише змагання осіб з інвалідністю, фактично це модель світу рівних можливостей. Паралімпійські ігри закликають людей змінити відношення до осіб з інвалідністю і сприяти їх повноцінній інтеграції в суспільство. Тому паралімпійська освіта та реалізація її просвітницьких завдань актуальна на часі. Метою нашого дослідження є доведення необхідності у проведенні паралімпійської освіти для реалізації виховних завдань та формування морально-етичних якостей дітей та молоді.

Паралімпійська освіта, в першу чергу забезпечує рівень знань та інформує членів суспільства про паралімпійський рух та адаптивний спорт. Також вона ознайомлює з героїкою, прикладами спортивного героїзму, мужності та досвідом участі спортсменів-інвалідів у змаганнях. Крім цього паралімпійські знання сприяють формуванню

інтересу до занять спортом. Чому це так важливо? Тому, що станом на перше січня 2021 року в Україні налічується 2 мільйони 703 тисячі людей з інвалідністю, серед них – 163,9 тисячі дітей [2]. 01 березня 2022 року набула чинності постанова Кабінету Міністрів України від 19.01.2022 № 31, якою затверджено Порядок здійснення реабілітаційних заходів – це система медичних, психологічних, педагогічних, фізичних, професійних, трудових, фізкультурно-спортивних, соціально-побутових заходів, спрямованих на відновлення та компенсацію втрачених функцій організму. Зазвичай ці заходи відбуваються періодично і для підтримання ефекту, отриманого від лікування, потрібно посилено виконувати вправи, дотримуватися призначеного режиму. Саме тут у пригоді стане девіз паралімпізму – «Spirit in motion» («Дух у русі»). Він надихає паралімпійців на прояв сили волі до перемоги. Це може слугувати прикладом дитині, підлітку, дорослому також проявити терпіння, силу волі до певних обмежень, незручностей в житті, роботи до «сьомого поту» але отриманні позитивного результату у лікуванні, формуванні компенсаторних навичок та функцій, набутті професії та соціалізації у суспільстві.

В нинішніх умовах, коли триває військова агресія супроти незалежної України паралімпійська освіта набуває особливого значення, адже багато наших захисників повернуться додому інвалідами і їм потрібна буде підтримка та гуманне відношення, таке, яке проявив лікар нейрохірург Людвіг Гуттман. Після Другої світової війни, будучи керівником англійського національного реабілітаційного центру Сток-Мандевіля, він зібрав групу інвалідів, ветеранів війни, які отримала травму хребта, та почав з ними регулярні тренування з метою реабілітації хворих [4]. Саме Людвіг Гуттман стояв у витоках паралімпійського руху і передбачав, що цей новий спортивний захід стане міжнародним.

Першими офіційними Паралімпійськими вважаються ігри, які проводились у Римі в 1960 році. Україна брала участь у 6 літніх і 5 зимових Паралімпійських іграх. Вперше країна виступала на Іграх 1996 року і відтоді не пропустила жодної Паралімпіади. За свою історію завоювала загалом 613 медалі: 472 на літніх і 141 на зимових, з них 187 золотих та по 213 срібних і бронзових [7]. Нам є ким пишатися та у кого навчатися досягати мети «через терни до зірок», любити свою Батьківщину та її народ. Фехтувальник Андрій Демчук – чемпіон Паралімпіади в Ріо-де Жанейро (2016 р.) тренувався та паралельно викладав у Львівській політехніці, здобув звання кандидата технічних наук. Свою перемогу в Ріо він присвятив українським військовим, які служать у зоні АТО (тепер – ООС). На війні загинули два його товариші Андрія. Після перемоги фехтувальник заспівав український гімн.

Лідія Соловійова Заслуженний мастер спорта України – Паралімпійська чемпіонка 2004, 2008 і 2016 рр., срібний призер 2000 р., бронзовий призер Паралімпійських ігор 2012 р. Її не зламала важка доля. За свої спортивні досягнення з пауерліфтингу атлетка стала кавалером ордена «За заслуги» та ордена княгині Ольги – це фактично неможливі досягнення за зросту 128 сантиметрів. Проте величі духу, яку безліч разів демонструвала спортсменка, це не завадило.

Єгор Дементьев з дитинства займався велоспортом і навіть не покинув його після аварії, яка спричинила компресійний перелом хребта. Після довгих місяців реабілітації та відновлення тренувань у 2012 році Єгор вирушив на Паралімпіаду в Лондоні, де став одним із головних героїв, вигравши золоті медалі в індивідуальному заїзді та групових змаганнях на шосе. Згодом Дементьев повторив успіх у Ріо-де Жанейро, але вже в інших дисциплінах – одиночній гонці переслідування та гонці з роздільним стартом. У 2020 році спортсмен виступив на Паралімпіаді у трьох дисциплінах, де виграв дві срібні та одну бронзову медалі.

За досягнення на XVI літніх Паралімпійських ігор – 2020 у Токіо, за виявлені самовідданість і волю до перемоги, утвердження міжнародного авторитету України присвоєно звання «Героя України» з врученням ордена Держави Крипаку Максиму Сергійовичу, 5-разовому чемпіону, срібному та бронзовому призеру з плавання. У Токіо Крипак, крім 7 високих нагород також встановив три рекорди: два світових та один паралімпійський. Першим звання «Героя України» отримав тотально незрячий плавець Віктор Смирнов, який у 2004 році в Афінах, на дебютних для себе Іграх виборів 5 золотих, 1 срібну та 1 бронзову нагороди. Результат Віктора був найкращим і тримався до 2016 року. До речі, цей здобуток побив Максим Крипак. Досі найкращою серед зимової паралімпійської збірної є Олена Юрковська. Рішенням Оргкомітету Паралімпійських ігор – 2006 було визнання української паралімпійки Олени Юрковської, у доробку якої – чотири золота, срібло, бронза, – найкращою спортсменкою IX Паралімпіади з врученням їй спеціальної золотої медалі. Також Олені була вручена ще одна спеціальна нагорода – «Спортивна зірка», ініційована Міжнародним олімпійським комітетом як найкращій спортсменці світу, яка впроваджує у світі високі цінності олімпізму та паралімпізму. Ця нагорода була вручена в м. Лозанні (Швейцарія) після закінчення Туринської Паралімпіади, у квітні 2006 року. Українська держава, Президент України відзначили Олену Юрковську особливою почесною нагородою – їй присвоєно звання Героя України з врученням ордена Держави [6]. Кожен український учасник Паралімпійських ігор герой та патріот, адже їм доводиться проходити і через важкі психологічні

випробування. Наприклад на Паралімпіаді в Сочі, в березні 2014-го, після вторгнення Росії до Криму постало питання, чи взагалі варто українцям брати участь в Іграх. Спортсмени і тренери вирішили, що найкращою відповіддю на агресію стануть українські перемоги. Сила духу цих людей втілюється не лише на спортивній арені, але й поза нею. Коли під час відкриття Ігор з усієї української збірної на парад вийшов (точніше, виїхав на візку) єдиний прапорonosець Михайло Ткаченко, вболівальники відчували героїчну рішучість посланців України, а під час нагороджень (а наші паралімпійці здобули в Сочі 25 медалей, з яких 5 – золотих) українці прикривали свої медалі, підкреслюючи, що борються заради своєї країни, а не задля нагород. На закритті трапився інцидент, який ще раз продемонстрував силу духу наших спортсменів. Від України на стадіон виїхала Людмила Павленко, яка завоювала три медалі. На її одязі були написи «Мир – Реасе». Такі ж слова прикрашали і стрічки її національного вінка. Організатори церемонії зірвали стрічки і намагалися позривати написи з одягу. Та Людмила заявила, що в такому разі взагалі не вийде на стадіон, і прапорonosці з інших країн вступилися за українку. Герої не вмирають. 18 лютого 2014 року на Майдані загинув Дмитро Максимов, який завоював дві медалі на Дефлімпійських іграх у Софії, закривши собою друзів від вибуху гранати, яку спецпризначенці кинули в мітингувальників. Нині на його честь проводиться Відкритий всеукраїнський турнір з дзюдо серед спортсменів з вадами слуху пам'яті Воїна Небесної Сотні Дмитра Максимова. Міністерство молоді та спорту опублікувало списки імен видатних українських спортсменів для увіковічення їх пам'яті у географічних назвах і об'єктах топоніміки серед яких паралімпійці та дефлімпійці Д. Максимов, В. Ліщинський, Д.В. Дубров, О. Белінський, О. Іванюхін, Т. Беленкова, І. Юдіна [5].

Висновки. Отже атлети України, які вражають своїми досягненнями цілий світ, переможці, на честь яких над найбільшими світовими стадіонами лунає український гімн і розгортається синьо-жовтий прапор – справжні герої, з яких варто брати приклад не лише людям з інвалідністю. Спорт навчає терплячості, працьовитості й боротьбі, дозволяє професійно розвиватися. Паралімпійська освіта – незаперечна складова олімпійської освіти, вона дозволяє усвідомити і здоровим, і інвалідам, що немає нічого неможливого. Якщо ти дійсно хочеш чогось досягти, почати чимось займатися або спробувати себе в чомусь новому, то дві найголовніших перешкоди, з якими люди зазвичай стикаються – це лінощі й страх. Та чим більше людина вчиться з ними боротися, чим більше ресурсів відкриває в собі, тим легше і щасливіше вона себе почуває. Спорт – це життя, а всі труднощі – це лише гарна можливість не зупинятися і йти далі.

Література:

1. Калитка С. В., Приймак В. О., Ковальчук Н. М., Тарасюк В. Й. Пропагування ідей олімпізму, впровадження олімпійської освіти та аксіологічний підхід у вихованні школярів. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. Луцьк : Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, 2022. Вип. 1. С. 168–175.

2. У Держстаті розповіли, скільки в Україні людей з інвалідністю. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-ukraine-invalidnist-statystyka/31324501.html>

3. Порядок здійснення реабілітаційних заходів. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1160-18#n21>

4. Паралимпийские игры. URL: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%BC%D0%BF%D0%B8%D0%B9%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B5_%D0%B8%D0%B3%D1%80%D1%8B

5. Список титулованих (померлих, загиблих) спортсменів з інвал.... URL: https://mms.gov.ua/storage/app/sites/16/Patriotychne_vyhovannia/Spusku%20zagubluch%20sportsmeniv/spisok-titulovanikh-pi.pdf

6. Три Герої України національної паралимпійської збірної команди України. URL: <https://paralympic.org.ua/ua/news/Try-geroyi-ukrayini-nacionalnoyi-paralimpijskoyi-zbirnoyi-komandi-ukrayini>

7. Україна на Паралимпійських іграх. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0_%D0%BD%D0%B0_%D0%9F%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%BC%D0%BF%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D1%85_%D1%96%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%85#

8. Як долати перешкоди і перемагати: історії українських паралимпійців. URL: <https://paralympic.org.ua/ua/news/yak-dolati-pereshkodi-i-peremagati-istoriyi-ukrayinskih-paralimpijciiv>